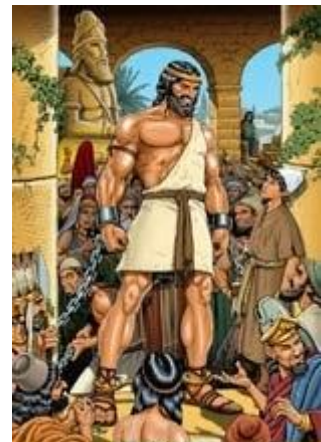

Gaza, Simson en een Jood van kleur

'Gaza' roept van alles op. Voor alle helderheid: recht doen aan alle mensen, dat geldt voor Joden en Palestijnen. Het zou daarom goed en mooi zijn wanneer zowel Joden als Palestijnen onderscheid maken tussen de antisemitische terreurorganisatie Hamas ('Dood aan alle Joden') en Palestijnen die zich daarvan distantiëren. Vanwege de sponsoring mag je van mij de huidige leiders van Iran ook terroristen noemen. En nee, kritisch zijn op Netanyahu's beleid of op Joodse extremisten zie ik niet als antisemitisme.

Als pastor zal ik hierna politieke olie op het vuur minimaliseren. Ik werd herinnerd aan wat erg lang geleden al op deze gevoelige bodem speelde. Neem Simson uit de Hebreeuwse Bijbel, die christenen en moslims kennen door eigen gebruik of via de Koran. Met verbazing las ik in een krantenartikel hoe een [Palestijnse journalist](#) Hamas vergeleek met de Israelische Simson – één bonk spieren, ruim tien eeuwen vóór Christus. Ooit woonden in en rond het huidige Gaza de Filistijnen (die de naamgevers zouden worden van Palestina). Simson zaaide dood en verderf in hun kringen. Uiteindelijk kregen ze hem te pakken. Ze staken letterlijk zijn ogen uit. Later haalden ze hem zijn cel uit om zich met hem te vermaken – tijdens een volksfeest in de tempel van hun god Dagon.

De Palestijnse journalist weet hoe dit feest afliep. Simson stond tussen twee pilaren van de tempel. Door zijn armen te strekken wist hij beide pilaren omver te duwen, zodat het dak instortte. Met niet alleen zijn eigen dood als gevolg, maar ook die van tallozen die in de tempel feest vierden of zelfs dansten op het dak. De journalist voorspelt met deze vergelijking het lot van Hamas en veel van zijn volksgenoten...

Met deze sombere, maar niet onrealistische visie wil ik nu niet stoppen. Lukas, de lijfarts van Paulus, vertelt later over een Jood-van-kleur, die op reis is, *via Gaza*. Hij was in Jeruzalem geweest en reist nu terug naar zijn thuisland Meroë – een land ten zuiden van Egypte, waar waarschijnlijk ooit zijn voorouders zich tot het Jodendom hadden bekeerd. Lukas noemt hem 'Ethiopiër', wat op zijn donkere huidskleur slaat. Deze besneden Jood was mogelijk ook nog gecastreerd, in dienst van de koningin van Meroë, de *Kandake*, zoals de titel van vorstin daar luidt: als eunuch beheerde hij haar 'schatkist', hij was iets als minister van financiën of hofrentmeester ([Handelingen 8:27](#)).

Deze man zit nu in zijn reiskoets in de Hebreeuwse Bijbel te lezen, in een [boekrol van Jesaja](#). Onder andere over 'een schaap dat naar de slacht wordt geleid'. Tot zijn verbazing begint iemand naast de koets mee te rennen. Die vraagt of hij snapt wat hij leest. *Eh, nee, niet echt*. De hoge ambtenaar laat de renner instappen en deze blijkt een volgeling van Jezus te zijn, ene Filippus. Nog voordat de ambtenaar Gaza heeft bereikt, weet Filippus hem te overtuigen dat Jesaja het in deze passage over Jezus heeft.

Lukas vertelt dit met luchtige details – waar wij bij alle zwarigheid erg behoefte aan kunnen hebben, maar die bij het vertalen verloren gaan. Eén zo'n detail zit nu net in die naam Gaza. In het Grieks is 'gaza' een leenwoord uit het Perzisch. En dit woord betekent precies wat deze Jood-van-kleur op die weg van Jeruzalem naar Gaza, in beheer had in Meroë: de *schatkist*, de 'gaza' van zijn kandake!

Rob Nijhoff, 17 oktober 2023; reacties: ikzoekcontact@duiven-velp.nl